Lietas Nr. C19030315

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2016.gada 1.novembrī

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Z.Zaiceva
tiesneši L.Vēbere un A.Klaiše
ar sekretāri E.Mazo

izskatīja atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā civillietu SIA "Hiponia" prasībā pret /persona E/, /persona F/ un /persona G/ par parāda piedziņu un /persona E/ un /persona G/ pretprasībā pret SIA "Hiponia" par aizdevuma līguma, aizdevuma līguma pielikuma un vienošanās pie aizdevuma līguma atzīšanu par spēkā neesošiem, sakarā ar /persona F/, /persona G/ un /persona E/ apelācijas sūdzību par Kuldīgas rajona tiesas 2016.gada 25.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 5.janvārī SIA "Hiponia" cēlusi prasību pret /persona E/, /persona F/ un /persona G/, lūdzot piedzīt no atbildētājiem solidāri no 2005.gada 13.jūlija Aizdevuma līguma Nr.111355/01 un pie tā noslēgtajiem pielikumiem, kā arī no 2013.gada 27.augusta Vienošanās par prasījuma tiesību cesiju Nr.C4-2012/1317 izrietošo parādu 18181,40 EUR, kas sastāv no parāda pamatsummas 16530,36 EUR, procentiem par laika periodu no 2013.gada 25.aprīļa līdz 2014.gada 22.decembrim 1651,04 EUR. Vienlaicīgi prasītāja lūgusi piedzīt solidāri no atbildētājiem visus tiesāšanās izdevumus un atzīt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no aizdevuma pamatsummas.

2015.gada 7.augustā Atbildētāji/persona E/ un /persona G/ iesnieguši pretprasību pret SIA "Hiponia", lūdzot atzīt par spēkā neesošiem no noslēgšanas brīža 2005.gada 13.jūlijā starp VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" un starp /persona E/ un /persona G/ noslēgto Aizdevuma līgumu Nr. 111355/01, Aizdevuma līguma Pielikumus Nr.1,2,3 un 2009.gada 16.jūnijā starp VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" un /persona E/ un /persona G/Vienošanos pie Aizdevuma līguma daļā par /persona E/ un /persona G/ noteikto "aizņēmēju" statusu un atzīt šos darījuma dokumentus par nesaistošiem /persona E/ un /persona G/.

Ar Kuldīgas rajona tiesas 2016.gada 25.maija spriedumu prasība apmierināta daļēji, no atbildētājiem solidāri par labu prasītājai piedzīts pamatparāds 16530,36 EUR un likumiskie procenti par laika periodu no 2011.gada 13.septembra līdz 2015.gada 10.augustam 2276,54 EUR. No kara atbildētāja par labu prasītājai piedzīti tiesas izdevumi 294,80 EUR apmērā. Noteiktas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt solidāri no atbildētājiem 6% gadā no piedzītā pamatparāda. Tiesa noraidījusi prasību daļā par solidāru likumisko procentu 2,84 EUR piedziņu no atbildētājiem. Tiesa noraidījusi /persona E/ un /persona G/ pretprasību pret SIA "Hiponia".

Tiesa novērtējusi, ka 2005.gada 13.jūlija Aizdevuma līgums Nr.111355/01, Aizdevuma līguma Pielikums Nr.1, Aizdevuma līguma Pielikums Nr.2, Aizdevuma līguma Pielikums Nr.3, un 2009.gada 16.jūnija Vienošanās pie aizdevuma līguma, konta izraksti, apliecina, ka VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" (pēc nosaukuma maiņas VAS "Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum" un atbildētāji, kā solidāri aizņēmēji, noslēguši aizdevuma līgumu, ar kuru atbildētājiem izsniegts aizdevums, veicot bezskaidras naudas pārskaitījumu uz atbildētājas /uzvārds/ (pēc uzvārda maiņas /personas F uzvārds/) bankas kontu.

Līdz ar to, tiesa atzinusi, ka starp pusēm izveidojās tiesiskas aizdevuma līguma attiecības, no kurām izriet atbildētāju solidārs pienākums atmaksāt saņemto naudu.

Vērtējot atbildētāju viedokli, ka /persona E/ un /persona G/ nav atzīstami par aizņēmējiem, jo nav konstatējams naudas nodošanas fakts viņiem, tiesa norādījusi, ka solidāras atbildības gadījumā nav izšķirošas nozīmes apstāklim, kuram no solidāri atbildīgiem kopparādniekiem ir nodota nauda. Tiesa norādījusi, ka saskaņā Aizdevuma līguma Pielikuma Nr.1 2.punktā paredzēto, atbildētājiem savā starpā bija iespējams vienoties, kurš no viņiem saņems aizdevumu. Tāpat tiesa norādījusi, ka visi trīs atbildētāji jau pēc naudas pārskaitīšanas parakstījuši līguma pielikumu un vienošanos, neiebilstot pret kreditora veikto aizdevuma izmaksu.

Attiecībā uz atbildētāju /persona E/ un /persona G/ pārstāves iebildumus, par to, ka noslēdzot Aizdevuma līgumu ir pārkāpti Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas, tiesa atzinusi, ka atbildētāju norādītie likuma normu pārkāpumi lietā nav konstatējami.

Tiesa secinājusi, ka saskaņā ar līguma nosacījumiem, banka ir tiesīga vienpusēji izbeigt aizdevuma līgumu, ja aizņēmējs ir veicis aizdevuma līguma pārkāpumu.

Tiesa novērtējusi, ka atbildētāji nav pildījuši Aizdevuma līguma noteikumus un kopš 2009.gada 15.maija pieļāvuši maksājumu kavējumus, kā rezultātā VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" ar 2010.gada 3.marta paziņojumu informējusi atbildētājus, ja līdz 2010.gada 6.aprīlim atbildētāji neveiks no Aizdevuma līguma izrietošo maksājumu parāda samaksu tiesā tiks iesniegts pieteikums par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu vai līgums tiks vienpusēji izbeigts.

Tiesa atzinusi, ka ir pieļauts būtisks Aizdevuma līguma pārkāpums, jo kredīta atmaksas un procentu maksājumu kavējums ir bijis ilgāks par 60 dienām, līdz ar to VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" bija tiesīga ar 2010.gada 23.aprīli pieprasīt kredīta pirmstermiņa atmaksu, vienpusēji atkāpjoties no līguma, iesniedzot tiesā pieteikumu par saistības bezstrīdus piespiedu izpildīšanu.

Līdz ar to, tiesa atzinusi vienpusējo atkāpšanos no līguma un visu līgumā paredzēto saistību izpildes pieprasījumu par atbilstošu noslēgtajam līgumam, Civillikuma un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām.

Bez tam tiesa novērtējusi, ka 2013.gada 27.augusta Cesijas līgums apliecina, ka starp VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" un prasītāju noslēgts cesijas līgums, saskaņā ar kuru VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" savas prasījuma tiesības pret atbildētājiem ir cedējusi prasītājai. 2013.gada 5.septembrī par prasījuma cesiju ir paziņots atbildētājiem.

Līdz ar to, tiesa atzinusi, ka prasītājai ir prasījuma tiesības pret atbildētājiem, kas izriet no Aizdevuma līguma Nr.111355/01, tā pielikumiem un 2009.gada 16.jūnija Vienošanās.

Tiesa novērtējusi, ka saskaņā ar Aizdevuma līgumu, procentu likmi par aizdevuma izmantošanu veido fiksētās un mainīgās procentu likmes kopsumma. Tiesa atzinusi par pamatotu, atbilstošu Aizdevuma līgumam un Civillikuma normām prasītājas veikto procentu aprēķinu.

Tiesa atzinusi par samērīgu un atbilstošu labticīguma un samērīguma principiem, prasītājas aprēķināto līgumsodu, kas nesasniedz 2% no galvenā parāda, atzīstot, ka nav pamata aprēķinātā līgumsoda samazināšanai.

Tiesa ņēmusi vērā, ka ņēmusi vērā, ka no Aizdevuma līguma izrietošo saistību izpilde tikusi nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku uz atbildētājai /persona F/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/ (turpmāk – Nekustamais īpašums Nr.1) un atbildētājai /persona E/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese B/ (turpmāk – Nekustamais īpašums Nr.2). Realizējot, Nekustamo īpašumu Nr.1, prasītājai pārskaitīti izsolē iegūtie līdzekļi 21867,86 EUR apmērā, bet par Nekustamo īpašumu Nr.2 - 5928,66 EUR.

Tiesa novērtējusi, kā prasītāja novirzījusi atbildētāju, laika posmā no 2010.gada 16.jūlija līdz 2011.gada 12.septembrim, veiktos maksājumus un Nekustamo īpašumu realizācijas rezultātā iegūtos līdzekļus un secinājusi, ka parāda aprēķinā prasītāja nav iekļāvusi naudas līdzekļus 2,84 EUR apmērā, kas ir ieskaitāmi nenomaksāto procentu samaksai.

Tiesa secinājusi, ka atbildētāji nav iesnieguši pierādījumus par to, ka parāda samaksa veikta lielākā apmērā, nekā norāda prasītāja. Līdz ar to tiesa atzinusi, ka ņemot vērā norādīto argumentāciju, prasība ir apmierināma daļēji, piedzenot solidāri no atbildētājiem neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 16530,36EUR un likumiskos procentus par laika periodu no 2011.gada 13.septembra līdz 2015.gada 10.augustam 2276, 54 EUR.

Attiecībā uz atbildētāju /persona E/ un /persona G/ pretprasību, tiesa ņēmusi vērā, Civillikuma 1798., 1800. pantu un secinājusi, ka noslēdzot cesijas līgumu, prasītāja lietā ieguva prasījuma tiesības pret atbildētājiem, izrietošas no 2005.gada 13.jūnija Aizdevuma līguma, visiem tā pielikumiem un 2009.gada 16.jūnija Vienošanās, taču neiestājās šajos līgumos VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" vietā. Tiesa norādījusi, ka prasība par Aizdevuma līguma, tā Pielikumu un Vienošanās atzīšanu par spēkā neesošiem ir ceļama pret līgumslēdzēju pusi - VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka". Līdz ar to, tiesa pretprasību noraidījusi.

Par šo spriedumu apelācijas sūdzības iesnieguši atbildētāji, norādot, ka spriedumu pārsūdz pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka nepareizs ir tiesas secinājums, ka labumu no aizdevuma saņēmuši visi atbildētāji. Dzīvokli nopirka /persona F/ un īpašuma tiesības bija tikai viņai. /persona E/, kā māte palīdzēja, ieķīlājot sev piederošo īpašumu, citu palīdzību sniegt nav vēlējusies.

Uzskata, ka lietā nav pierādījumi, ka aizdevuma līgums ar atbildētājiem bija apspriests, līdz ar to konstatējams Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas pārkāpums.

Tāpat atbildētāji uzskata, ka tiesa nepamatoti noraidījusi pretprasību, jo ja tiesa uzskata, ka pretprasību nevar celt pret cesionāru, tad pretprasība nebija jāpieņem vispār, savukārt, ja šādas šaubas radās sākot skatīt lietu, tad banka bija jāpieaicina kā trešā persona.

Atbildētāji vērš uzmanību uz juridiskajā literatūrā minēto, ka cesija ir spēkā tikai tad, ja pastāv prasījums ar kuru rīkojas cedents. Pašas par sevi trešās personas darbības, ar kurām tā samaksā parādu parādnieka vietā, nerada cesijas tiesiskās sekas – prasījuma tiesību pāreju no cedenta cesionāram.

Atbildētāji uzskata, ka /persona E/ un /persona G/ pretprasība nav izvērtēta pēc būtības un tiesa nav motivējusi vai ir pamatota pretprasība par to vai /persona E/ un /persona G/ ir atzīstami par aizņēmējiem.

Bez tam, apelācijas sūdzības iesniedzēji uzskata, ka tiesa nav izvērtējusi tiesas sēdē norādīto par pierādījumu īstuma apšaubīšanu, tāpat tiesa nav izvērtējusi prasītājas tiesībspēju, tiesas sēdē apgalvojot, ka jautājums par tiesvedības izbeigšanu tiks izlemts kopā ar spriedumu

Atbildētāji uzskata, ka prasītājai nav tiesībspējas un lieta izbeidzama saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 2.punktu.

Tāpat atbildētāji norāda, ka tiesa spriedumā nav norādījusi ir vai nav apmierināms atbildētāju lūgums par blakus lēmuma pieņemšanu par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2010.gada 9.augusta lēmumu lietā Nr.3-12/2568-10/2.

Uzskata, ka atbildētāji bija atbrīvojami no līgumsoda un tiesa nav izskaidrojusi kāpēc šāds lūgums nav apmierināms.

Apelācijas sūdzībā lūgts pārbaudīt visus pierādījumus un faktus, prasību noraidīt, pretprasību apmierināt.

Lietas dalībnieki tiesas sēdē neieradās, pavēstes visiem nosūtītas atbilstoši Civilprocesa likuma prasībām.

No atbildētājiem saņemti iesnigumi ar lūgumu atlikt lietas izskatīšanu, jo nevar ierasties tiesas sēdē 2016.gada 18.oktobrī darba apstākļu dēļ.

Prasītāja iesniegumā lūgusi izskatīt lietu bez tās pārstāvja klātbūtnes, norādot, ka pirmās instances tiesas spriedums ir likumīgs un pamatots.

Ar Kurzemes apgabaltiesas 2016.gada 18.oktobra lēmumu atzīts, ka lietas izskatīšanas atlikšanai nav pamata.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība apmierināma daļēji, savukārt atbildētāju iesniegtā pretprasība uzskatāma par iebildumiem pret prasību.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa, apmierinot daļēji prasību, pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus, dodot tiem pareizu juridisku novērtējumu.

Taču tiesas kolēģijas ieskatā, pirmās instances tiesa nepamatoti uzskatījusi atbildētāju /persona E/ un /persona G/ iesniegto dokumentu (lietas 81.-87.lapa) par pretprasības pieteikumu, jo par pretprasību nosauktajā dokumentā norādītie abu atbildētāju norādītie argumenti atzīstami par iebildumiem pret prasības pamatotību, kas attiecīgi ņemami vērā un vērtējami, izspriežot lietu pēc būtības un vērtējot prasības pamatotību.

Uz minēto apstākli norādīts Kurzemes apgabaltiesas 2016.gada 10.augusta Lēmumā, kas pieņemts sakarā ar atbildētāju blakus sūdzību par Kuldīgas rajona tiesas 2016.gada 27.jūnija lēmumu.

Tiesas kolēģija, ņemot vērā augstāk minēto Kurzemes apgabaltiesas viedokli, atzīst, ka kopumā pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums prasības daļējai apmierināšanai ir pareizs un pilnībā pietiekams, kam tiesas kolēģija pievienojas ar šajā spriedumā norādītajām atrunām attiecībā uz divu atbildētāju iebildumiem, kas noformēti kā pretprasība lietā. Tādēļ, atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem Civillietu tiesu kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un neatkārto spriedumā minētos argumentus.

Pirmās instances tiesa pareizi novērtējusi pušu starpā nodibinātās tiesiskās attiecības, pareizi vērtējusi katra atbildētāja uzņemto saistību pamatu, bet apelācijas sūdzībā minētie iebildumi nedod pamatu taisīt pretēju spriedumu lietā. Pamatoti arī pirmās instances tiesa devusi vērtējumu prasītājas aprēķinātajam parādam, nekonstatējot tajā kļūdas, pamatoti vērtējusi līgumsoda likumību, atzīstot to par samērīgu, jo atbildētāji iebilda tā samērīgumam, norādot, ka tādējādi nepareizi veikts aprēķins (lietas 129.-137.lapa).

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Savukārt, Civillikuma 1838.pants pienākumu pierādīt, ka samaksa izdarīta, uzliek tam, kas to apgalvo. Pierādīt samaksu var ar visiem atļautiem pierādījuma līdzekļiem, bet sevišķi ar rakstisku apliecinājumu jeb kvīti; samaksas saņēmējs nedrīkst atteikties to izdot parādniekam. Kvīti var izrakstīt vai nu uz paša parāda akta, ja tāds ir, vai atsevišķi.

Lietā nav strīds par to, ka VAS "Latvijas hipotēku un zemes banka" un visi trīs atbildētāji 2005.gada 13.jūlijā noslēguši Aizdevuma līgumu Nr.111355/01, saskaņā ar kuru tika izsniegts aizdevums zemes un dzīvokļa iegādei, konta turētājs norādīta atbildētāja /personas F pirmslaulību uzvārds/.

Tāpat, lietā strīds nepastāv par to, ka uz minētā Aizdevuma līguma pamata zemesgrāmatā nostiprinātas hipotēkas /persona E/ piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese B/, un nekustamajam īpašumam, kuru iegādājās /personas F pirmslaulību uzvārds/ saskaņā ar Aizdevuma līgumu Nr.111355/01 - /adrese A/.

Tāpat lietā strīds nepastāv par to, ka visi trīs atbildētāji ir parakstījuši vairākus pielikumus Aizdevuma līgumam Nr.111355/01, kā arī 2009.gada 16.jūnija Vienošanos par aizdevuma atmaksas kārtību.

Civillikuma 1670.pants paredz, ka par nedalītu jeb solidāru prasījums vai saistība atzīstami tad, kad no vairākiem kreditoriem katrs var prasīt visu priekšmetu, vai kad no vairākiem parādniekiem katram ir pienākums visu izpildīt, pie kam tomēr priekšmetu var prasīt un tas jāizpilda tikai vienu reizi. Tādā gadījumā pirmos sauc par kopkreditoriem, bet otros par kopparādniekiem.

Atbildētāju /persona E/ un /persona G/ iebildumi par to, ka viņi reāli naudu nav saņēmuši, līdz ar ko nepamatoti tiek uzskatīti par kopparādniekiem, vērtējami kritiski, jo šādi argumenti ir pretrunā lietas faktiskajiem apstākļiem un pušu pārstāves pirmās instances tiesā sniegtajiem paskaidrojumiem.

Lietā strīds nepastāv par to, ka aizdevuma summa ieskaitīta Aizdevuma līgumā norādītās personas – /persona F/ (līguma slēgšanas brīdī –/uzvārds/), kontā. Strīds nav par to, ka visi trīs aizņēmēji parakstījuši šādu līgumu un piekrituši šim nosacījumam, tāpat lietā strīds nepastāv par to, ka par šiem līdzekļiem iegādāts nekustamais īpašums.

Nav apšaubāms, ka saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, aizdevuma līgums ir reāllīgums, taču tiesas kolēģija pirmās instances tiesas secinājumu, ka parāds piedzenams solidāri no visiem aizņēmējiem atzīst par pamatotu un faktiskajiem apstākļiem atbilstošu, jo lietā ir apstiprinājies, ka aizdevums tika kopīgi izlietots ģimenes vajadzībām – nekustamā īpašuma (dzīvokļa) iegādei.

Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi atbildētāju pārstāves /persona E/ un /persona G/ paskaidrojumus, ka aizdevuma saņemšanā ieinteresēta bija ne tikai /persona F/ (pirms laulībām – /uzvārds/), bet arī /persona G/, ar kuru Aizdevuma līguma slēgšanas brīdī /persona F/ bija uzsākusi kopdzīvi, vēlāk noslēdzot laulību, jo netiek apstrīdēts fakts, ka dzīvoklis, kurš iegādāts par aizņemtajiem līdzekļiem, bijis nepieciešams abu kopdzīvei. Tāpat, pirmās instances tiesa ir pareizi novērtējusi atbildētāju pārstāves paskaidrojumus, atzīstot, ka /persona E/ ir bijusi personiska interese noslēgt aizdevuma līgumu, jo vēlējusies palīdzēt savai meitai ģimenes vajadzībām iegādāties dzīvojamo telpu.

Pirmās instances tiesa pareizi secinājusi, ka aizdevumu saņēmuši visi solidārie aizņēmēji, to izlietojuši savām, savas ģimenes, kopīgām vajadzībām, līdz ar to apstāklim, ka nauda ieskaitīta viena aizņēmēja kontā, nav izšķirošas nozīmes izskatāmajā strīdā.

Turklāt, tiesas kolēģija ņem vērā, ka /persona E/ nav likumā paredzētajā kārtībā apstrīdējusi lēmumu par saistības bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, tādējādi nav pamatots arguments izskatāmajā lietā, ka viņa nebūtu uzskatāma par kopparādnieci arī turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Civillikuma 1683.pants paredz, ka kreditors var pēc sava ieskata prasīt visas saistības izpildījumu no visiem vai tikai no dažiem kopparādniekiem, vai arī tikai no viena, bet ja prasījuma priekšmets ir dalāms, tad viņš, ja vēlas, var prasīt arī tikai tā daļu. Tomēr viņš tādēļ nezaudē savu tiesību uz visu prasījumu, bet gan pārējo var prasīt pat arī no tā kopparādnieka, no kura agrāk prasījis tikai daļu.

Attiecībā uz apelatoru iebildumu, par blakus lēmuma pieņemšanu attiecībā uz Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2010.gada 9.augusta lēmumu, tiesas kolēģija konstatē, ka lietā netiek apšaubīts, ka ar Kuldīgas rajona tiesas 2010.gada 24.maija lēmumu /persona F/ un /persona E/ saistība pēc 2005.gada 13.jūlija Aizdevuma līguma Nr.111355/01, nodota bezstrīdus piespiedu izpildei, piedziņu vēršot uz hipotēku - nekustamo īpašumu /adrese B/, kā arī, ka ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2010.gada 9.augusta lēmumu /persona F/ saistība pēc 2005.gada 13.jūlija Aizdevuma līguma Nr.111355/01, nodota bezstrīdus piespiedu izpildei, piedziņu vēršot uz hipotēku - nekustamo īpašumu /adrese A/.

Civilprocesa likuma 405.panta trešajā daļā (redakcijā, kas bija spēkā strīdus lēmuma pieņemšanas brīdī) noteikts, ka tiesneša lēmums par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu stājas spēkā nekavējoties un tam ir izpildu dokumenta spēks. Parādnieks Civilprocesa likuma 406.pantā (redakcijā, kas bija spēkā strīdus lēmuma pieņemšanas brīdī) noteiktajā kārtībā, ceļot apvērsuma prasību pret kreditoru, var apstrīdēt tikai kreditora prasījumu.

Pie šādiem apstākļiem par nepamatotiem uzskatāmi atbildētāju apelācijas sūdzībā minētie argumenti, ka labumu no aizdevuma līguma guvusi tikai /persona F/, jo šādi apgalvojumi ir pretrunā pirmās instances tiesā objektīvi izvērtētajiem faktiskajiem apstākļiem kopsakarībā ar paskaidrojumiem.

Turklāt, tiesas kolēģija savus secinājumus balsta uz juridiskajā literatūrā paustām atziņām, ka, tā kā personisko saistību prasības (*actio in personam*) prasības pamatā guļ saistība, ar ko noteikta persona, parādnieks, ir apņēmusies izdarīt kreditora labā zināmu darbību ar materiālu vērtību, tad šādu saistību prasību aktīvais pamats pastāv kreditora tiesībās uz atbildētāja zināmu pozitīvu darbību, kura ir šīs prasības saturs un priekšmets; turpretim prasības pasīvais pamats ir tas, ka atbildētājs neizpilda saistību, t.i., pasīvam pamatam vienmēr ir negatīvs raksturs (*sk. Prof. Bukovskis V. Civilprocesa mācību grāmata.- Rīga, 1933, 303.lpp.*).

Savukārt Civilprocesa likuma 232.pantā paredzēta tiesas kompetence, neatkarīgi no procesa dalībnieka pieteikta lūguma, pieņemt blakus lēmumu, ja izskatot lietu, konstatēti apstākļi, kas liecina par iespējamu likuma pārkāpumu.

Pirmās instances tiesa ņēmusi vērā to, ka Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2010.gada 9.augusta lēmums par saistības bezstrīdus piespiedu izpildīšanu ir spēkā, lietā nav nodibināts, ka parādniece būtu izmantojusi Civilprocesa likuma (redakcijā, kas bija spēkā lēmumu pieņemšanas laikā) 406.pantā paredzētās tiesības celt likumā noteiktajā termiņā prasību tiesā pret kreditoru, lai apstrīdētu prasījumu.

Savukārt, Civillikuma 1835.pants noteic, ka kreditors, labprātīgi saņemdams daļas izpildījumu, nezaudē, attiecībā uz vēl palikušo neizpildīto daļu, neko no savām tiesībām kā uz prasījumu visumā, tā arī uz blakus prasījumiem.

Nav pamatota atbildētāju vispārīga norāde apelācijas sūdzībā, ka ir konstatējams Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas pārkāpums, proti, ka līgums nav ticis apspriests, tas noslēgts pēc bankas parauga.

Apelācijas instances tiesa pievienojusies pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka pušu tiesiskās attiecības ir pakļaujamas Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izvērtējumam, ko pirmās instances tiesa ir ļoti vispusīgi un objektīvi veikusi, atzīstot, ka lietā nodibinātie apstākļi nedod pamatu secinājumam, ka pārkāptas Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas attiecībā pret atbildētājiem. Pirmās instances tiesa ļoti vispusīgi un pamatīgi ir vērtējusi visu pušu parakstīto dokumentu, kā arī līgumsoda samērīgumu, parāda summas dzēšanas kārtības atbilstību patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām. Savukārt apelācijas sūdzība nesatur norādes, tieši, kurš no pirmās instances tiesas secinājumiem šajā jautājumā, ir nepamatots, nepareizs.

Attiecībā uz atbildētāju apelācijas sūdzībā norādīto, ka prasītājai nav tiesībspējas, tiesas kolēģija ņem vērā, ka saskaņā ar Civillikuma 1793.pantu, prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1801.pantu, cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru un to personu, kam to atdod, var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina.

2013.gada 27.augustā VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" kā cedents nodevusi cesionāram SIA "Hipotēku bankas nekustamā īpašuma

aģentūra" prasījumus ar visām piederīgām un pastāvošām tiesībām, kas izriet no Aizdevuma līguma Nr.111355/01, kas noslēgts 2005.gada 13.jūlijā ar visiem trim atbildētājiem lietā (lietas 37.lapa). 2013.gada 5.septembra Paziņojums par cesiju (lietas 38.-39.lapa) apliecina, ka par prasījumu cesiju ir paziņots visiem trim atbildētājiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1805.pantu cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

Līdz ar to pirmās instances tiesas secinājums, ka prasītājai prasījuma tiesības pret atbildētājiem, kas izriet no atbildētāju un VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" 2005.gada 13.jūlijā noslēgtā Aizdevuma līguma Nr.111355/01, tā pielikumiem un 2009.gada 16.jūnija Vienošanās, ir pamatots.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai un otrajai daļai no atbildētājiem prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi – samaksātā valsts nodeva 291,15 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,65 EUR. Savukārt, iepriekš neapmaksātie tiesas izdevumi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta ceturto daļu uzņemas valsts, jo atbildētāji ar Kurzemes apgabaltiesas 2016.gada 10.augusta lēmumu ir pilnībā atbrīvoti no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Pamatojoties uz augšminēto un Latvijas Civilprocesa likuma 8., 68.,97., 193., 430., 432., 434., 204.[1].pantiem, Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt solidāri no /persona F/, personas kods /personas kods/, /persona G/, personas kods /personas kods/, un /persona E/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "Hiponia", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, pamatparādu 16530,36 EUR (sešpadsmit tūkstoši pieci simti trīsdesmit *euro* un 36 centi), likumiskos procentus par laika periodu no 2011.gada 13.septembra līdz 2015.gada 10 augustam 2276,54 EUR (divi tūkstoši divi simti septiņdesmit seši *euro* un 54 centi).

Piedzīt no /persona F/, personas kods /personas kods/, /persona G/, personas kods /personas kods/, un /persona E/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "Hiponia", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, tiesas izdevumus 294,80 EUR (divi simti deviņdesmit četri euro un 80 centi) apmērā no katra.

Par labu SIA "Hiponia" piedzīto summu samaksa veicama SIA "Hiponia" norēķinu kontā Nr./konta numurs/, kas atvērts AS "DNB banka".

Noraidīt SIA "Hiponia" prasību pret /persona F/, /persona G/, un /persona E/ daļā par solidāru likumisko procentu 2,84 EUR (divi *euro* un 84 centi) piedziņu.

Noteikt SIA "Hiponia" tiesības saņemt no /persona F/, /persona G/, un /persona E/ par laiku līdz sprieduma izpildei 6% gadā no piedzītā, bet nesamaksātā pamatparāda 16530,36 EUR.

Noteikt /persona F/, /persona G/, un /persona E/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, daļā par naudas līdzekļu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 15.novembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Z.Zaiceva
Tiesnese L.Vēbere
Tiesnese A.Klaiše